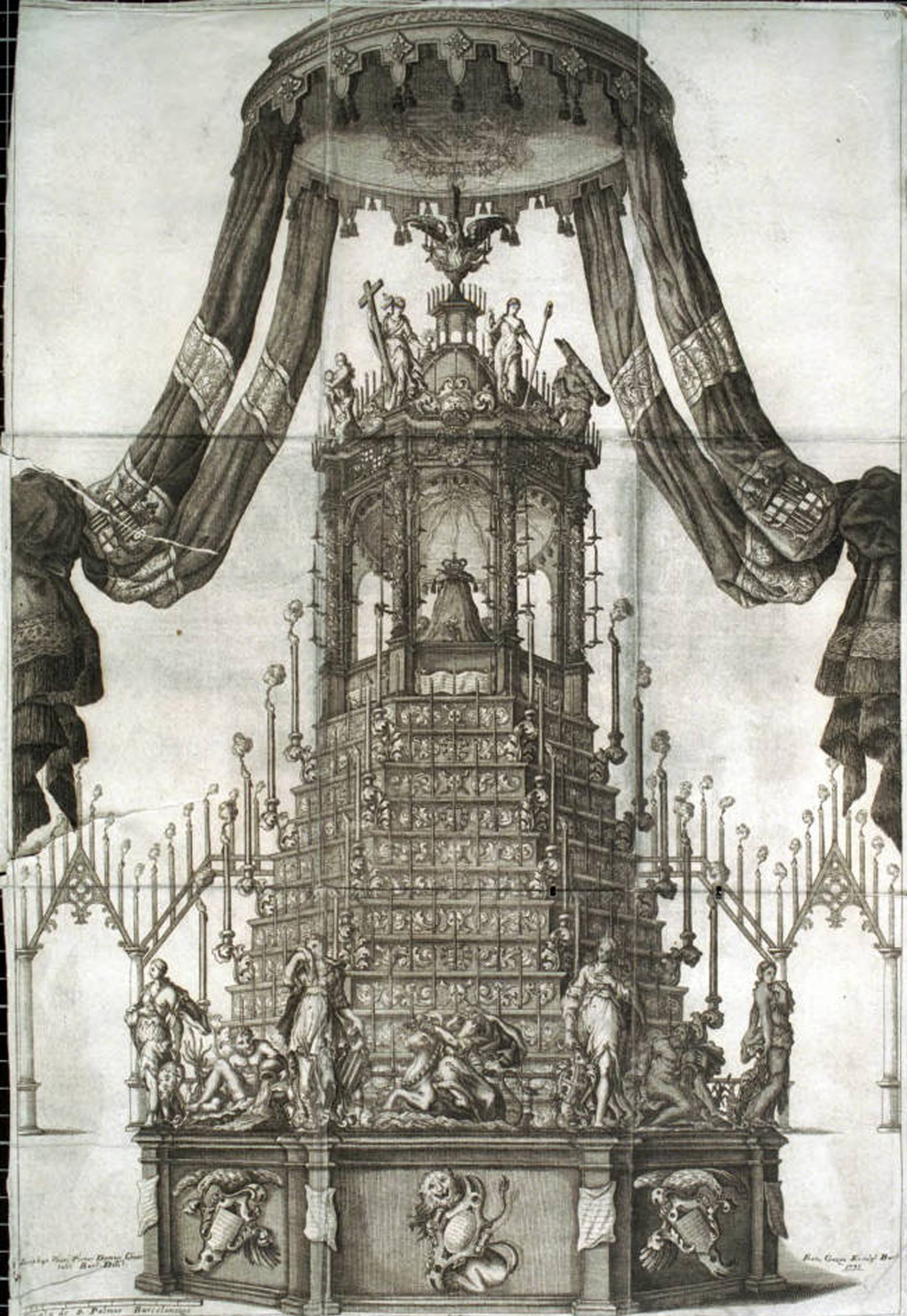

Fitxa tècnica:

Gazan, Francisco, fl. 1684-1732

Tumulo levantado en la catedral de Barcelona para celebrar las exequias del Rey Carlos II / Iosephus Vives Pictor Domus Civitatis Barce. Delit. Fran. Gazan Esculpt. Barce. 1701

Barcelona: [en la imprenta de Ivan Pablo Marti, por Francisco Barnola ...], 1701. 1 làm.; 475x335 mm

[07 B-Es-XVIII-Gazan, Francesc.7845](#)

Comentari:

El cadafal realitzat per les exèquies barcelonines de Carles II l'any 1701 és un dels exemples al·legòrics destacats de la festa efímera barroca en àrea catalana dedicada a la mort d'un rei (Varela, 1990 i Triadó, 1983). El *castrum doloris* de la catedral se situava sobre les escales de la cripta de Santa Eulàlia i presentava una estructura turriforme octogonal amb una piràmide esgraonada en 11 nivells com a base i un templet-baldaquí en la part superior. El conjunt amb baietes negres i atxes (il·luminacions) era de gran efectisme funerari completant-se amb les imatges escultòriques. La iconografia de la base del monument efímer mostrava vuit relleus d'escuts, lleons i àligues en el sòcol, sobre el qual s'erigien vuit escultures pels vuit regnes de la monarquia hispànica intercalades amb les quatre parts del món i els quatre rius d'Espanya. El segon cos incorporava sota el baldaquí les insígnies reials, corona, ceptre i l'espasa del rei Martí, com a retrat ideal del difunt i el coronava les imatges de les set virtuts i la victòria (Soto Caba, 1991). El poder del monarca, virtuos i universal, queda així palès amb la presència simbòlica de la corona, substituït metafòric del cos del difunt. Poder reial lligat a la identitat hispànica reforçada en una Catalunya que dóna exèquies al fill de Felip IV que va ocupar-se plenament de les preocupacions catalanes en la conjuntura política del seu moment, i el funeral és el reconeixement de la ciutat (Galindo Blasco, 1991). La ciutat de Barcelona també va portar a terme pregàries i misses per la recuperació de la seva salut al llarg de la seva malaltia, tal i com recull la documentació de l'època de l'arxiu catedralici.

La làmina calcogràfica de Francesc Gazan formava part de la publicació de Josep Rocabertí, *Lagrimas amantes* que incorporava junt al text descriptiu de les exèquies, unes composicions poètiques visuals, cal·ligrames i jeroglífics, que enllacen amb el caràcter retòric de la literatura catalana barroca. El complement el trobem amb la publicació *Nenias Reales* de l'Acadèmia dels Desconfiats de Barcelona, en motiu de la mateixa mort, on també participa Francesc Gazan.

(JAOG)